GAZETA KRAKOWSKA

Nro 77.

z KRAKOWA DNIA 26 WRZEŚNIA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

Oddawać hołd cnocie, powinnością iest Współziomka, i współżyiącego. oddawać zaś tem miley ten hołd, gdy iuż żadne podeyrzenia pochlebstwa, padać na piszącego nie może, gdy żadne nawet dawnieysze obowiązki wdzięczności niewymuszaią tego rodzaiu wypłacania się. Pisma publiczne są iedynym środkiem uwiadomienia, gdym dotąd niewidział żadney wiadomości o zgaśnieniu życia w dniu 13 Września r. b. JW. Stanisława Badeniego byłgo, Regenta koronnego. Orderu S. Stanisława Iwszy klassy i S Leopolda kawalera, uchybiłbym nie iako Potomności, gdybym przez krótkie wysłowienie nie podał następuiącym czasom, w swoim rodzaiu Wielkiego Człowieka do znaiomości, gdybym przez słaby rys o nim niezachęcił bliżey Go znaiących do dokładnego życia Jego opisania. Pięćdziesiąto - Cztero letniey znaiomości naszey położył koniec zwykły zakres każdego śmiertelnika.... Od samey młodości swoiey wystawiony na to wszystko co tylko namiętności drażnić może, okazał, ile przykład Rodzicow nad nim działał, iak daleko odpowiedział wychowaniu, i onychże nadzieiom. Wśrod tylu zaburzeń kraiowych zawsze wyższy cnotą, nigdy się dumie, nigdy się chęci zyskow nie dał uwieść. Spokoyny, stały, uczynny, nigdy zachmurzaiącego czoła, nigdy ust swoich pochlebstwem nieskaził. Rossądny bez uporu w radzie prawda kazdego iego mówienia była cechą. Współżyiący wszystkiego tego byli świadkami, zostawił potomnym wzór do naśladowania. Od pierwszych lat pamiętnego z światła i z klęsk narodowych Panowania Stanisława Augusta, Badeni do pracy przy boku Jego przybrany ziednał sobie to zaufanie, którego trwałość u Dworu cnota iedynie nie wzruszona zapewnić może. Im więcey znany, tym więcey przez Monarchę szacowany, nietylko myśl Krola w tyloliczrnych wystawiał pismach, lecz używany oraz do rozmaitych dyplomatycznych działań, umiał tak zręcznie iednać wśród tylu zaburzeń, umysły, iż nigdy zazdrość ani nawet złośliwa potwarz nie mogły Go doścignąć. W dopełnianiu przykrych a przez okoliczności owczasowe wymuszonych rozkazow, pogodzić umiał powinność swoią, ułagodzić obraz, często niesprawiedliwie na oczernienie wystawiony Pana swoiego; z serca do Króla przywiązany, nie zachwiała się na chwilę wierność Jego, nie przestał oraz być

ciągle dobrym Oyczyzny Synem. Kochany nawzaiem od Króla, nigdy na swoią korzyść nie obracał łaski Monarchy, nigdy oneyże nie nadużył. Wśrod dworu Królewskiego, zdawał się obcym wszystkiemu, zdawał się z własney wyzuty woli, prócz, gdy szło o dobro Oyczyzny, wtedy umiał pogodzić należyte uszanowanie tronowi, z prawdą która powinna doyść do uszu Monarchy. Uważany nie iako sługa, lecz iak przyiaciel nie szukał z przychylności Pana korzystać, i niegodnych na Urzędach umieszczać, unikał wszystkiego coby tylko zarzucić mu wczasie można. Upadł Pan iego pod ogromem nieszczęścia kraiowego.... Stanisław Badeni żywo tym przeięty, oddalił się z Stolicy, a cnota ciągle Jego kieruiąc czynami, wśród żony, dzieci, włościan, i przyiacioł swoich do blisko ośmiu dziesiątków lat dożył, sprawiedliwie od wszystkich poważany i kochany, okazywał im nieprzerwanie spokoyność, dobroć, wesołość. Przemilczemy o uczuciach z utraty tego Męża; rzućmy na to żałobną zasłonę..... Złóżmy raczey prośbę, żeby bliżey Jego znaiący mogli w szczegółach życie Jego opisać, dla wzoru zauszników Monarchów, i dobrych Synów Oyczyzny pociechy.

Z Warszawy d. 18 Września.

Stolica Królestwa Polskiego obchodziła dnia wczorayszego z zwykłą uroczystością rocznicę Imienin Nayiaśnieyszey Cesarzowey Elżbiety Alexieiowney. W tak świetnym dniu odbyło się nabożeństwo w Kaplicy Zamkowey, tudzież w Kościele S. Krzyża, które w obliczu JO. Xięcia Namiestnika Królewskiego, Senatu, Władz Rządowych i licznie zgromadzonego ludu, odprawił pontyfikalnie JW. Xiądz Koźmian Biskup Kaliski Senator Królestwa Polskiego. Z powodu uroczystości dnia tego dane było w Teatrze Narodowym bezpłatne widowisko, a gdy się zmierzchło, miasto oświecono.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król, Dekretem Swym z dnia 25 Sierpnia, nayłaskawiey zaszczycić raczył orderem S. Stanisława.

Klassy III.

Jana Łempickiego, Kommissarza Wydziału Administracyynego Kommissyi Woiewództwa Lubelskiego.

Kazimierza Taczanowskiego, Kommissarza Wydziału Woyny teyże Kommissyi.

Kaspra Bromirskiego, Kommissarza Delegowanego do Obwodu Hrubieszowskiego tegoż Woiewodztwa — i

Juliana Zurowskiego, Sekretarza Jeneralnego Kommissyi Woiewództwa Sandomierskiego.

Klassy IV.

Tomasza Krzyżanowskiego, Sekretarza Prezydyalnego w Kommissyi Woiewodzkiey Lubelskiey.

Marcina Skoniecznego, Kommissarza Delegowanego do Obwodu Radomskiego Wdztwa Sandomierskiego.

Bonifacego Trzcińskiego, pierwszego Rachmistrza w Kommissyi tegoż Woiewództwa — i

Leopolda Domańskiego, Sekretarza Prezydyalnego teyże Kommissyi.

Kommissyia Centralna Likwidacyyna Królestwa Polskiego

Przekonawszy się z kilku podań, iż strony prywatne, albo wcale żadnego, albo niewłaściwego używaią papieru stęplowego, przez co siebie na kary kontrawencyyne Ustawą Seymu roku 1811

oznaczone, narażaią: ostrzega wszystkich w ogólności, i każdego w szczególnosci kogo to dotyczeć może, iż stósownie do §. 20 litera *e*. powyższey Ustawy przez Kom: Rząd: Przychod: i Skarbu, pod dniem 22 Lipca b. r. obiaśnionego, wszelkie podania do Kommissyi Centralney Likwidacyyney zanoszone, iako to: noty, prośby, żądania wiadomości i t. p., winny bydź na papierze stęplowym ceny zł: Pol: dwa pisane; wszelkie zaś dowody do wspomnionych podań dołączone, na poparcie pretensyi służące, od obkładania papierem stęplowym są wolne. — Jeżeli nadto strony prywatne dowody swych pretensyy same przez siebie lub umocowanych osobiście w Biorze Kommissyi Centralney Likwidacyyney złożyć zechcą, te od nich bez podań i używania papieru stęplowego protokólarnie przez Radców Kommissyi Centralney Likwidacyyney do tego wyznaczonych, przyięte zostaną.

Ninieysze ostrzeżenie, ażeby każdego doszło wiadomości, będzie w Gazetach i Dziennikach Woiewódzkich umieszczonem.

W Warszawie d. 14 Września 1824 r.

Radca Stanu, Prezes:
Kalinowski.
Sekretarz Jeneralny:
F. *Starzyński.*

Z Petersburga d. 20 Sierpnia d. K.

(Z Kuryiera Litewskiego.)

Gazeta *Le Conservateur Impartial*, pod dniem 18 Sierpnia, zawiera następuiące wiadomości:

Nayiaśnieyszy Cesarz Jegomość wyiechał z Carskiego-Sieła d. 16 b. m., udaiąc się do wschodnich prowincyy Państwa, które nie miały dotąd szczęścia widzieć na swey ziemi Jego Cesarskiey Mości.

Hrabia Nesselrode, sprawuiący Ministeryum stósunkow zewnętrznych, uda się za Nayiaśnieyszym Panem w części tey podrozy. W czasie iego niebytności sprawować będzie pomienione Ministeryum Radca tayny Senator Diwow. Radca tayny Radofinikin zatrzymuie sprawowanie departamentu Azyiatyckiego.

W Naywyższym Ukazie Jego Cesarskiey Mosci do departamentu stósunków zewnętrznych, pod dniem 15 Sierpnia wyrażone:

„ Uważaiąc, iż przez wyprowadzenie woysk z Wołoszczyzny i Multan, przez środki obrane względem handlu i żeglugi na Bosforze i przez sprostowanie wielu innych naruszeń, Porta Ottomańska uprzątnęła powody, które sprzeciwiały się przywroceniu z nią stosunków naszych dyplomatycznych; dla tych przyczyn i w nadziei, że zgodnie z Naszemi Sprzymierzeńcami potrafiemy położyć koniec nieszczęściom, które Wschód niszczą: Postanowiliśmy mianować Posłem nadzwyczaynym i Ministrem pełnomocnym przy Porcie Ottomańskiey, Naszego Radcę taynego Ribeaupierre. „

We czwartek, dnia 7 b. m., Kawaler Bagot, Poseł Krola Jmci W. Brytanii, z powodu swego wyiazdu, otrzymał audyiencyią prywatną u Nayiaśnieyszego Cesarza Jegomości i Nayiaśnieyszey Jeymości, w pałacu na Kamiennym-Ostrowiu, a potem u Nayiasnieyszey Cesarzowey Jeymości Maryi, w pałacu Jelagińskim. Tegoż dnia Xiążę Serra-Capriola, Szambelan Króla Jegomości Oboiey Sycylii, z powodu swoiego wyiazdu, miał szczęście bydź przedstawionym Nayia-

śnieyszymu Cesarzowi Jegomości i Nayiaśnieyszym Cesarzowym. — W Piątek, dnia 8, Lady Bagot, małżonka Posła Króla Jmci Angielskiego; Pani Schoeler, małżonka Ministra Króla Jmci Pruskiego, i Xiężna Serra Capriola, z powodu swego wyiazdu, miały szczęście złożyć pożegnanie NN. CC. JJ. w pałacu na Kamiennym-Ostrowiu.

Hrabina Balmain, małżonka Pułkownika Adjutanta J. C. M., synowica P. Hudson-Lowe, zeszła z tego świata w kwiecie wieku, w stolicy tuteyszey. Pogrzeb iey odprawił się d. 14 w Kościele Katolickim.

Z Paryża d. 11 Września.

Onegday słuchał Krol Mszy S. w swych pokoiach, potem pracował z Ministrami. Wczoray zaś prezydował w radzie Ministrów. Zdrowie J. K. M. widocznie się polepsza.

Nowy Minister Hiszpański spraw zagranicznych, Kawaler Zea Bermudez, odiechał ztąd przed kilku dniami do Madrytu. Przed wyiazdem miał trzechgodzinną naradę z Posłem Rossyyskim, Hr. Pozzo di Borgo, a blisko dwochgodzinną z P. Rothschild. Od Rossyyskiego poselstwa pobiegli w krótce potem gońcy do Lizbony, Madrytu i Petersburga.

Dwie kompaniie stoiącego w Renn pułku odebrały rozkaz przygotowania się do drogi do Hiszpanii.

Oznaymione tu zostały dwie umowy z rządem Hiszpańskim zawarte względem pobytu osadniczego woyska naszego w Hiszpanii. Pierwsza datowana iest d. 9 Lutego r. b. i zawiera w treści: Korpus woyska Francuzkiego z 45,000 ludzi złożony pozostanie w Hiszpanii do 1go Lipca 1824, iedynie pod rozkazami Jenerała Francuzkiego, bez słuchania innych rozkazów, jak tylko swoich officerów. Składać te woyska będą osady w Kadyxie, na wyspie Leon, w Burgos, Arandzie, Badaioz, Korunie, Santonie, Bilbao, San Sebastian, Vittoria, Tolosie, Pampelunie, Figueras, Gerona, Hostalrich, Barcelonie, Urgel, Leridzie; w każdem z tych miast iest officer Francuzki woyskowym dowódcą i takich samych praw używa iak gubernator Hiszpański. Znayduiące się w każdey twierdzy zbroiownie, &c. zostaią pod zarządzeniem dowodcy Francuzkiego, i będący przy nich urzędnicy Hiszpańscy ulegaią iego rozkazom. Jeżeli położenie mieysca lub okolic wymagaią junty zdrowia, tedy zasiadać w niey musi Francuzki urzędnik zdrowia; w mieyscach, w których znayduie się Jenerał kapitan, iest on prezesem, a dowodca Francuzki Viceprezesem tey junty. Żandarmowie Francuzcy wspierać muszą na żądanie władze Hiszpańskie. Jeżeli Francuzi i Hiszpanie razem dopuszczą się naruszenia publiczney spokoyności, tedy władza Francuzka popierać ma przeciw nim sprawę. Rząd Hiszpański dopłaca Francuzkiemu zacząwszy od 1go Grudnia 1823 po dwa mill: Fr. miesięcznie iako dodatek do kosztow na utrzymanie osadniczego woyska, dostarcza oprócz tego kwatery dla żołnierzy i mieysca na szpitale, podwody w przechodzie, żywność i ponosi koszta na naprawienie warowni. Potrzeby dla woyska wchodzą do Hiszpanii bez opłaty cła, i podobnież bez opłaty rozsełane są listy tyczące się służby. Skoro Król Hiszpański zażąda odciągnienia

woyska lub Król Francuzki uzna tego potrzebę, tedy nastąpić to może nawet przed oznaczonym terminem. Przez drugą umowę d. 30 Czerwca r. b. podpisaną, przedłużony iest pobyt woyska Francuzkiego do 1go Stycznia 1825 i oprócz powyżey wymienionych mieysc Saragossa i Kardona otrzymalą także osady Francuzkie. Woyskowe kommissyie muszą naydłużey w przeciągu 2 miesiący względem obwinionych osób wydać wyroki. W przeciągu 2 miesięcy od zatwierdzenia ninieyszey umowy wydatki, które rząd Hiszpański ponosić powinien, a Francuzki zaliczył, muszą bydź obrachowane. Obie umowy podpisane są przez Margr: Talaru i Ministra Hiszpańskiego Hr. Offala.

Utworzył się tu związek Katolicki dla rozszerzania dobrych xiążek. Zamiarem iego iest odciunięcie nieprzystoynych romansów i obrażaiących religiią pism, i spodziewa się w krótkim czasie kilka millionów dobrych xiązek we Francyi rozszerzyć.

Nowy sposób przez P. Civiale wynaleziony i przez Instytut zatwierdzony wyrzynania kamienia, codziennie okazuie się użytecznieyszym na pociechę cierpiących. Z 23 chorych żądaiących operacyi, wyzdrowiało iuż 9, pomiędzy ktoremi 75 letnia kobieta; inni przychodzą do zdrowia. Operacyie, przy ktorych znaydowało się przeszło 20 naylepszych naszych lekarzów, nie są niebezpieczne i nie czynią wielkiey boleści.

Prefekci odebrali rozkaz od Ministra spraw wewnętrznych przesłania mu dokładnego spisu tegorocznego urodzaiu żyta.

Dana tu w tych dniach pierwszy raz Rossiniego opera: „Panna morska,, nie naylepiey od publiczności przyiętą została.

Teraźnieyszy Minister woienny, Margr. Clermont-Tonnere, zmnieyszył o trzecią część liczbę urzędników w swem Ministerstwie.

Umarł tu onegday P. Sage, członek Instytutu, w 85 roku życia. Powiedzieć można, że on pierwszy zaprowadził u nas naukę Mineralogii i założył szkołę górnictwa.

Xięgarz Panckuncke drukuie teraz zbiór klassycznych pism wszystkich narodow, pod tytułem: Bibliioteka powszechna dawnieyszych i nowszych klassyków. Wszystkie dzieła będą w originale z tłumaczeniem Francuzkiem obok drukowane.

Piotr Ludwik Lacretelle (urodzony w Metz 1751) członek akadem. Francuzkiey, a w r. 1792 zgromadzenia prawodawczego, autor wielu szacownych pism, umarł tu d. 6 b. m.

W przeszłym tygodniu zawinęło do Kale 16 pocztowych statków z 95 podróżnemi, pomiędzy ktoremi znaydowali się P. de Heredia, Hiszpański radca i Szwedzki Hr. Lewönhelm, iadący do Paryza.

Z Lizbony d. 3 Sierpnia.

Król mieszka ciągle z Królewnami w pałacu Bemposta, a Krolowa w pałacu Queluz. Wyiawszy przysposobianie wyprawy przeciw Brazylii wszystko ma tu spokoyną postać. Zdaie się, iz uspokoiły się stronnictwa. Krol i córki iego okazuią się bardzo przychylnemi dla e-

skadry Angielskiey, ktora codziennie, a czasem dwa razy przepływa po Tagu; officerowie zaś Angielscy zawsze mile widzianemi są u Dworu. Kapitan Lewingston liniiowego okrętu Genua, miał zaszczyt przed swoim oddaleniem się kazać J. K. Mci i Królewnom swóy ok ęt.

Z Madrytu d. 3 Września.

Król z Rodziną swoią bawi ciągle w zamku St. Ildefonso. Imieniny Krola Francuzkiego obchodzone tam były z taką okazałością, iak Monarchy naszego.

Minister woienny Don Joseph de Cruz został na prośbę od rządu uwolniony, i Ministerstwo woienne powierzone tymczasowo zostało Janerałowi majorowi Aymerich. Rufino Gonzalez otrzymał urząd Intendenta naczelnego policyi.

Jenerał Digeon otrzymał od Ministra woiennego d. 25 Sierpnia pismo, w którem dziękuie mu w imieniu Króla Ferdynanda i woysku Francuzkiemu za uczynione niedawno pod Tariffą przysługi. Naczelny ten Wódz i Jenerał Foisac-Latour otrzymali wielkie krzyże, a Hr. d'Astorg krzyż kawalerski orderu Ferdynanda.

W Kartagenie uwięziono teraz wiele osób różnego stanu, pomiędzy któremi znayduią się nowo obrany przełożony klasztoru Augustyianów i Margr. Rafal, grand Hiszpański. Zdarzenia w Tariffa i Almeria dały zapewne powód do tego środka. Jenerał Nebot Alvarez, gubernator Kartageny, wydał oprócz tego surowy rozkaz dzienny.

Woyskowa Kommissyia w Nawarze skazała kilkanaście osob, które podniecały zaburzenia w Pampelunie, na 10cioletnie galerowe prace w Afryce.

W Korunie zabić miano dwoch na straży stoiących żołnierzy Francuzkich.

Konsul nasz w Gibraltarze powołany tu miał zostać dla usprawiedliwienia się z postępowania swoiego, ponieważ nie dawał baczności na czynione w Gibraltarze przez rewolucyionistów zamachy.

Podług listów z Panama pod d. 31 Maia okręty Azya i Achill przybyły do Callao. Odebrano tamze list z Valpairoso pod d. 1 Maia, który donosi, że okręty Hiszpańskie przybyły już na spokoyny Ocean, i że Boliwar cofnął się do Quito. Nadzwyczayni z Kordowy i Salta gońcy przywieźli wiadomość do Buenos-Ayres, że Jenerałowie Valdez i Olanera poiednali się z sobą i ostatni otrzymawszy naczelne dowództwo w wyższym Peru, uczynił poruszenie przeciw Salta i Tupiš, a wszedłszy do nich bez wystrzału, uda się pewnie przeciw Tucuman. Z Kordowa żądano od Buenos-Ayres posiłku, lecz ostatnie miasto nie iest wstanie uczynić temu żądaniu zadosyć.

Z Londynu d. 7 Września.

Naynowsze doniesienia z Jamaiki dochodzą do 24 Lipca i zapełnione są sprawami Murzynów, którzy do ostatniego buntu należeli. Ośmiu z nich uznano za winnych i stracono, innych skazano na wygnanie.

Na Demerarze panowała od 5 Lipca zupełna spokoyność.

Przywoz bawełny Egipskiey z Alexandryi wynosił w ostatnich dwoch latach, iak ten artykuł poznany tu został, przeszło 50,000 balów.

Z obszernego doniesienia o Aschan-

tach, które kilka stronnic Gazety Goniec zaymuie, dowiaduiemy się, iż ci dzicy ludzie dawnieyszemi postępami Anglików tak dalece przestraszonemi byli, iż na wszelkie przepisane im od Gubernatora Maccarthy warunki byliby przystali; lecz on nie korzystał z tey okoliczności, i dopiero w ten czas pomyślał o obronie, gdy Aschantowie nową ożywieni zostali odwagą. Od 3 lat miał Król Aschantów zamysł wtargnienia do nadbrzeża, które zamieszkiwali sprzymierzyńcy Angielscy, i utrzymywał tam porozumienie z Fantisami i innemi Afrykanami. P. Maccarthy pokładał wielkie zaufanie w mieszkańcach w Cap-Coast i miał zamysł uderzyć na nieprzyiacielską stolicę Cumasee, ale sprzymierzyńców iego opuściła odwaga, gdy z Siera Leona nie otrzymali żadnych posiłków. Król Afrykański okazuiąc na pozor wielką boiaźń, kazał codzienne czynić modły i bałwanowi ofiarował 10 panien, ale gdy wyruszył w pole rozkazał P. Maccarthy oznaymić: " Muszę mieć Twoią głowę, bo czaskę Twoią przybić chcę do bębna, a szczeką Twoią na nim bębnić.,, Groźba ta ludożercy, którą P. Maccarthy z uśmiechem przyiął, spełniła się niestetty przez okropny wypadek.

Przed 125 laty wywoz towarów z Anglii do Pruss nie wynosił rocznie iak 152,209 Fs. teraz wynosi przeszło millijon. Wywoz do Brazylii i Hiszpańskiey Ameryki, nic wcale na owczas nie znaczący, wynosi teraz do 4½ mill. Fs. Wywoz do Ameryki od owego czasu o 24 razy, a w ogóle od 6½ do 53 mil. powiększył się. Należy tu ieszcze wspomnieć, iż na owczas rok rocznie przypadało 38 bankructw, przed 40 laty iuż po 741, a teraz po 1581.

Były Minister spraw zagranicz: w Buenos-Ayres Rivadavia przybył tu na pocztowym statku, który d. 26 Czerwca z tego miasta odpłynął. Nie zdaie on się mieć publicznego znaczenia, ale mieć ma od swoiego rządu pełnomocnictwo w przypadku potrzeby do działania w iego imieniu. Zamiarem iego bydź ma zaciągnienie osadników na urodzayne niwy kraiu swoiego.

Do Hawanny przybyło w połowie Lipca 150 officerów Hiszpańskich na Hollenderskiem okręcie z staley ziemi, dla odebrania od dawna zaległego żołdu.

Z Bahia Francuzka fregata i bryg odpłynęły do Pernambuko, dla żądania zadosyć uczynienia za zabóystwo pięciu poddanych Francuzkich podczas zaszłego tam zaburzenia.

O Iturbide niema dotąd żadney wiadomości. Listy zaś z Alvarado pod dniem 1 Lipca donoszą o istotnym wniyściu Jenerała Bravo do Guadalaxara.

Nowoiorska Gazeta *Advertiser* pod d. 4 Sierpnia zawiera wiadomość, że Boliwar opanował na nowo Callao i Limę, którey iednak wiele naszych pism zaprzecza.

Gazeta Buenos-Ayres pod dniem 23 Czerwca donosi, że Jenerał niepodległych Miller wylądował do Kabiia i oczekiwał tam na przybycie 2500 ludzi, dla działania przeciw Olanecie. Brygadier Esparetto, osobisty przyiaciel Vicekróla Laserny, wsiadł z wielu roialistami na okręty, rzekomo dla udania się napowrót do Hiszpanii; lecz pod tą podrożą inny plan się ukrywa. — Konstytucyyny Jenerał Valdez umrzeć miał w La Paz.

— Dnia 10. —

Onegday Posłowie Rossyyski, Portugalski i Niderlandski mieli narady z P.

Canning. W Niedzielę pożegnał tenże w Windsor Króla wyieżdzaiąc do Irlandyi.

Wczoray w wieczór nadeszły z Petersburga pisma do rządu.

Kapitan Wright woiennego okrętu Madway, pod d. 5 Marca odkrył na morzu południowem na 20 mil Angielskich długą wyspę, którą Roxburg nazwał. Leży ona pod 21 stopniem 36 strychów szerokości, a 159 st. i 40 strychów długości od Greenwich, i widzieć ią można o 6 godzin drogi z morza.

Okręt Descovery, na którym Kapitan Cook w latach 1778 i 1779 odbył ostatnią swą podróż około świata, urządzony teraz został w Depford na okręt więzienia.

Pan Hudson Lowe mianowany iest Gubernatorem w Antigua.

Gazeta Goniec sądzi podaną przez Amerykańskie pisma wiadomość o wniyściu Boliwara do Lima i Callo za podobną do wiary, iakkolwiek zdaie się ieszcze bydź sprzeczną.

Na uwiecznienie zwycięztwa pod Trafalgar nowy most w Londynie nazwany będzie Trafalgar.

W Laguaira czynione były wielkie przygotowania do zmocnienia Kolumbiyskiego woyska w Peru. Jenerał Montilla kierował tem uzbraianiem, a Santa Martha była mieyscem zgromadzenia woysk. Wszystkie rządowe okręty przygotowane zostały do przewozu woyska.

Mamy tu donieśienia z Buenos-Ayres do 2 Lipca, lecz nie zawieraią w sobie nic nowego. Wartość przywiezionych w r. 1823 Angielskich towarow do Buenos-Ayres wynosiła do 1 miliona 300,000 Fs.

Listy z Limy pod d. 9 Kwietnia donoszą, iż na mocy odezwy Jenerała Laserna z Kuzko pod d. 11 Marca woyska tamteysze zaprzysięgły wierność Ferdynandowi VIII.

List z Bogata pod d. 29 Czerwca donosi o wyieździe w krótce ztamtąd drugiego naszego Kommissarza, Pułkownika Campbell, do Londynu, dla uwiadomienia rządu naszego o położeniu Kolumbii. Kongres tamteyszy odroczył swoie posiedzenia do 2 Stycznia 1825.

List z Rio-Janeiro pod d. 3 Lipca zapewnia, iż po odebraniu wiadomości o upadku zamachu w Portugalii Infanta Michała; ustała tam obawa względem wyprawy z Portugali. — Lord Cochrane niema iuż mieć także wpływu w Rio Janeiro iak dawniey, co może go skłoni do opuszczenia służby Brazyliyskiey. D. 22 Lipca przybyła z Para do Rio-Janeyro Brazyliyska fregata pod dowodztwem Anglika Grenfeld z około 200,000 dolarów, które po większey części pochodziły z przyprowadzonych do Para okrętów. Cesarz rozkazał nietylko pieniądze, ale nawet papiery Grenfelda zabrać, który potem zniknął, o co Lord Cochrane bardzo się uraził.

Podług listu z Pernambuko pod d. 24 Lipca nieposłuszny Cesarzowi Prezes Carvalcho został d. 17 tegoż miesiąca przez woyska Cesarskie pod Morgado w Walaguas na głowę pobity. Carvalho zamówione miał 3 okręty do Europy, na których bezwątpienia z znacznemi skarbami chciał odpłynąć. Morgado poszedł potem przeciw miastu Pernambuko.

DODATEK
DO Nro 77.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 26 WRZEŚNIA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

— Z Krakowa. —

Od dnia 11 Stycznia r. b., na słońcu czystem, naymnieyszą plamą nieskalanem, świecącem w dniach pogodnych; dnia 21 Września o południu pokazała się znaczna plama na brzegu północno-wschodnim, maiąca tuż przy sobie od strony wschodniey malutką plamkę. — O godzinie trzeciey wieczorem tegoż dnia, na brzegu południowo-wschodnim, ziawiły się dwie plamy, a przy nich trzy małe od wschodu, leżace w linii prostey kieruiąc się od południa ku północy — Dnia 22 Września, malutka plamka przy brzegu północno-wschodnim znikła, z trzech małych będących na brzegu południowo-wschodnim, powstała tylko jedna. — Dnia 23, z dwóch plam znacznych przy brzegu południowo-wschodnim zformowała się jedna, a przy niey będąca plama zrodzona z trzech małych, dnia 24 znikła. — Dwie więc wielkie plamy wirowym biegiem słońca posuwaiące się po iego tarczy od brzegu na środek, widzianemi tylko bydź mogą przez mocno powiększaiący Teleskóp. —

Z Wiednia d. 21 Września.

Nayiaśnieyszy Cesarz zalecił Posłowi swoiemu przy Dworze Bawarskiem Hr. Trauttmannsdorf, udać się do Tagernsee i doręczyć Narzeczoney Arcyxięcia Jmc Franciszka Karola, Królewnie Jmci Zofii Fryderyce Dorocie iego wizerunek. Hr. Trauttmansdorf znayduiący się na teraz za dozwoleniem w Wiedniu, odiechał zaraz z tem zleceniem.

Z Berlina d. 14 Września.

Z Lignicy nadeszły tu pod d. 11 b. m. następuiące doniesienia: Nayiaśnieyszy Krol, który d. 2 b. m. przedsięwziął podróż do Szląska, w celu odbycia przeglądu 5 i 6 korpusu woyska, raczył w przeieździe przez Frankfort nad Odrą uszykowaną niedaleko gościńca stą dywizyią pod rozkazami Jenerała porucznika Brause w towarzystwie Xcia Wilhelma obeyrzeć; przenocował potem w Grunberg, a nazaiutrz o godzinie 7 zwieczora przybył do Wrocławia. D. 4 zrana obeyrzał J. K. M. okolice i nowe zakłady miasta, i dał dnia tego wielki obiad'

Przy zaczenaiącey się kwartalney prenumeracie od 1go Października r. b. uprasza Redakcyia Łaskawych Czytelników o wczesne się zgłaszanie.

na który, oprócz obecnych Xiążąt i Xiężniczek, wezwanemi były wysokie władze woyskowe i cywilne, i obecne znakomitsze członki Stanów. D. 5 o godzinie 7 z rana opuścił J. K. M. Wrocław, udarowawszy znaczną summą ubogich miasta, dla odwiedzenia Brata swoiego Xięcia Wilhelma w Fischbach. Zabawił tam na łonie swey rodziny aż do d. 7go rano, zkąd poiechał do Lignicy; na górze Kapellen śniadał, a kwadrans na 4tą zpołudnia tu przybył i do Rycerskiey wysiadł akademii, gdzie obecny tu dowodzący 5tym korpusem Jenerał Röder, iako też woyskowe i cywilne władze miały zaszczyt przyiąć Monarchę. W godzinach rannych d. 8, 9 i 10 oglądał J. K. M. zebrany w tuteyszey okolicy 5ty korpus woyska, kazał mu rozmaite czynić obroty, z których był kontent i zebranym z rożnych okolic widzom, mimo wielkiego kurzu przyiemny sprawiły widok. D. 8 był u J. K. M. wielki obiad, na którym znaydowały się obecne tu członki Rodziny Królewskiey, a Jenerałowie, Officerowie sztabu, Władze cywilne i obecne członki Stanów miały zaszczyt bydź zaproszonemi. W wieczór tegoż dnia obywatele miasta tuteyszego sporządzili w strzelnicy pod miastem bankiet, na którym J. K. M. z wszystkiemi Xiążętami i Xiężniczkami raczył się znaydować. W środku tego placu rozbity był namiot wielki i kilkanaście pomnieyszych dla NN. Państwa, ich orszaków, i znakomitych gości. Po obu stronach tych namiotów znaydowały się inne, a w każdem z nich mieściła się kompania stoiącego tu kwaterą 7go pułku i 1go oddziału strzelców. Podofficerowie i żołnierze byli kosztem miasta uczęstowanemi. Wniyścia do głównych namiotów przyozdobione były trofeami zrobionemi z broni i rysztunków w bitwach niegdy z Tatarami zdobytemi. Wspaniałe oświecenie upiękniało tę zabawę. J. K. M i Wysocy Państwo zabawili do godziny 9. Wczoray po obiedzie oglądał J. K. M. poboiowisko nad Katzbach i rozkazał pokazać sobie wszystkie mieysca i opowiedzieć tok tey bitwy Jenerałom Gneisenau, owczesnemu szefowi sztabu Feldmarszałka Blüchera, i Müffling. Potem obeyrzał urządzony w klasztorze na czas popisu woyska lazaret, odwiedził leżących w salach pokaleczonych podczas obrotów żołnierzy i hoynie udarował. W wieczór raczył ieszcze J. K M. obecnością swoią zaszczycić świetny bal dany w tuteyszym gmachu Resursowym, a dziś rano odiechał do Leuthen, dla odbycia przeglądu zebranego tam szóstego korpusu woyska. Wprzód ieszcze złożył Wielkiemu Xciu Mikołaiowi i iego Małżonce z powodu przypadaiących w tym dniu Imienin Cesarza Alexandra i młodego W. Xcia, i rocznicy urodzin W. Xiężny Olgi, życzenia swoie. Wielcy Xięztwo odbierali potem życzenia od wszystkich woyskowych i cywilnych władz.

Z Frankfortu d. 8 Września.

Wysoki Seym związku Niemieckiego odroczył posiedzenia swoie do 15 Stycznia. — Prezyduiący Poseł, Baron Münch-Bellinghausen odiechał onegday do Wiednia, a Pruski P. Nagler do Berlina.

J. K. W. Następca tronu Bawarskiego, wraz z swoią Małżonką i rodziną powrócił z kąpieli w Bruckenau do Wiroburga.

Kr. Bawarski Marszałek Xżę Wrede przybył d. 5 b. m. do Norembergi i założył główną swoią kwaterę w założonym tam na ćwiczenie woyska obozie.

Zasłużony pierwszy Burmistrz w Noremberdze, P. Binder, po ukończonem 3letnim urzędowaniu obrany został dożywotnim Burmistrzem.

Z Bruxelli d. 9 Września.

Wczoray rano JJ. KK. WW. Xiążę i Xiężna Oranii odiechali z orszakiem swoim w 8 powozach do Petersburga, gdzie zamyślią d. 18 Października stanąć. Xiężniczka Zofia i trzey Xiążęta, ich dzieci pozostały tu z swoim Guwernerem, Baronem Constant-Villars. Xżę Oranii powróci tu w Grudniu, a na początku Kwietnia uda się znowu do Petersburga. Nieobecność Xięztwa Jehmość trwać ma, iak mówią, do Sierpnia roku przyszłego.

Dyrektór Jeneralny spraw Kościoła Katolickiego, odiechał do Hagi.

Wielu znakomitych Niderlandskich artystow znayduią się teraz w Paryżu, z których wymieniamy tylko: Snycerców Nuxsthiel z Leodyium i Bay z Mechliny; malarzy kwiatów, van Dael, Kinson z Brügge, malarz Xżny Berry; Kompozyci Gorsee i Mengal z Gandawy.

Od granic Włoskich 27 Sierpnia.

Królestwo Ichmość Sardyńscy powrócili d. 18 b. m. do Turynu z podróży przedsięwziętey do Sabaudyi.

Oyciec S. przeznaczył Arcy-Biskupa w Bari, oraz Biskupow w Ankonie, Chiusi i Pienza, tudzież w Modenie, Antinoe, Telese, Cereto i Alife, do assystowania przy tronie Papiezkim.

Dnia 30 Czerwca ochrzcono w Rovigno młodą Turczynkę, maiącą półszosta roku, którą podczas rzezi w Tripolizzie, gdzie rodziców iey zabito, ocalił od śmierci Kapitan okrętu kupieckiego z Rovigno. Dziecię to pamięta zamordowanie rodziców swoich, lecz nie może dokładniey powiedzieć o rodzinie swoiey. Mówi iuż po Włosku.

Banda rozbóyników obdarła w Kwietniu podrożuiących Anglików na gościńcu. Wyśledzono łotrow, i skazano na śmierć, lub więzienie do śmierci.

Gazeta z Korfu pod d. 24 Lipca umieściła surowe postanowienie tamecznego rządu przeciwko rozboiom morskim. Każdy rozboynik morski, bez względu, czyli iest mieszkańcem wysp Jońskich, lub cudzoziemcem, będzie śmiercią ukarany.

Z Rzymu d. 29 Sierpnia.

Missyie, które ukończyły się tu d. 15 b. m. przedłużone zostały przez Oyca S. dla części miasta Trastevere na wyraźne życzenie mieszkańców do 22 b. m.

Mówią, że Opat de la Mennais mianowany został bez złożenia Konsystorza Kardynałem i Podkomorzym Oyca S.

Sądzą, iż Oyciec S. nie wyiedzie na wieyskie mieszkanie aż po ukończeniu Konsystorza, który iest na 1wszy przyszłego miesiąca naznaczony. Konsystorz ten odznaczy się mianowaniem Kardynałów, Biskupow i ogłoszeniem bull pięciu.

W Neapolu umarła niedawno wdowa, nazwiskiem Matylda Paliotta w wieku 113 lat.

Od granic Tureckich d. 20 Sierpnia.

Podług doniesień z Multan Hospodar, Xżę Stourdza, dopuścił się środków przeciw swym poddanym takich, które dać miały powód do zatargów z Austryackim Konsulem. Hospodar Wołoski Xżę Ghika, przez przebicie dukatów na piastry zyskać miał znaczną summę.

Kapitan Basza nie przedsięwziął wprawdzie dotąd żadnego nowego działania, ale niemniey iest nim zaięty, zwłaszcza, że niedawno dostał wiele dobrych Europeyskich maytkow, osobliwie od Anglii, która go wszystkiemi sposobami wspiera. Lord Strangford, który przyrzekł Porcie te posiłki, pozostanie w Stambule aż do ukończenia teraźnieyszey kampanii i zupełnego przywrócenia stosunkow między Rossyią i Portą.

Udzielona niedawno wiadomość o opieczętowaniu w Stambule pałacu Kapitana Baszy, była mylną, gdyż to własność Seliktar-Agi z rozkazu Sułtana zaiętą została, ale nie Kapitana Baszy.

Podług doniesień korrespondentów Gazety Powszechney zachodzić ma wielka niezgoda w Ministeryium Tureckiem i Janczarowie przeważaią w Dywanie. Niektórzy sądzą, że ta niezgoda zrządzoną iest dla osłabienia wpływu Francyi.

Jpsara miała zostać przez byłych iey mieszkańców do reszty na pustynią zamieniona. Jpsaryicci z Kanari oddać mieli swoie żony i dzieci pod opiekę Spezziotów i Hydryiotów, a potem wsiąść na palne statki z mocnem postanowieniem albo spalić flottę Turecką, albo zginąć, co dotąd może iedno z tego dwoyga nastąpiło. Zresztą zayścia na tey wyspie zrządziły w Stambule takie same zdrożności, iak w Smirnie i innych mieyscach. Wielu Greków zostało w różnych częściach miasta zamordowanych. 20 tysięcy Azyianów, których Sułtan posełał do odnogi Smirneń kiey, nie są dla zmocnienia Kapitana Baszy, ale dla uspokoienia powstania w Scalanuova, gdzie Turcy wyrzynaią bezbronnych Greków, przeznaczonemi. — Flotta Egipska popłynąć miała, iak mówią, z Rodus do Navarin, miasta w Morei. Mnostwo officerów Europeyskich, a zwłaszcza Phil-hellenów, którzy sprzykrzywszy sobie służbę Grecką przeszli do Egipskiey, znayduią się na flocie, których rady Ibrahim Basza pilnie słucha. Vicekról miał synowi swoiemu nietylko dać woyskową kassę, dla opędzenia wszystkich potrzeb, ale nadto przyrzec za naymnieyszą klęską przysłać mu do Morei 50,000 nowego woyska.

DONIESIENIE.

Senat Rządzacy Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Postanowiwszy zaiąć na otworzenie widoku plantacyi Mieyskich w celu upięknienia Stolicy czynionych, Dom Mydlarnia zwany, w końcu Ulicy Sławkowskiey na fundamentach dawnych murów Mieyskich od strony przedmieścia Kleparz stoiący, a własnością P. Ignacego Ulrych Mydlarza będący, polecił następnie w Duchu Ustawy Seymowey w dniu 19 Grudnia 1821 r. zapadłey, a mianowicie Art: 5 Assessorowi Prawnemu przy Senacie zostaiącemu popieranie imieniem Rządu przed Trybunałem I. Instancyi i wyiednanie Taxy Sądowey, Domu powyższego, na użytek publiczny zaiąć się maiącego, wedle form Kodexu Postępowania wskazanych. Co równie Senat Dziennikiem Rządowym i Gazetą Kraiową potrzykroć ogłosić rozkazał.

W Krakowie d. 27 Sierpnia 1824. *Wodzicki.*

Mieroszewski, Sekr: Jen: Sen: